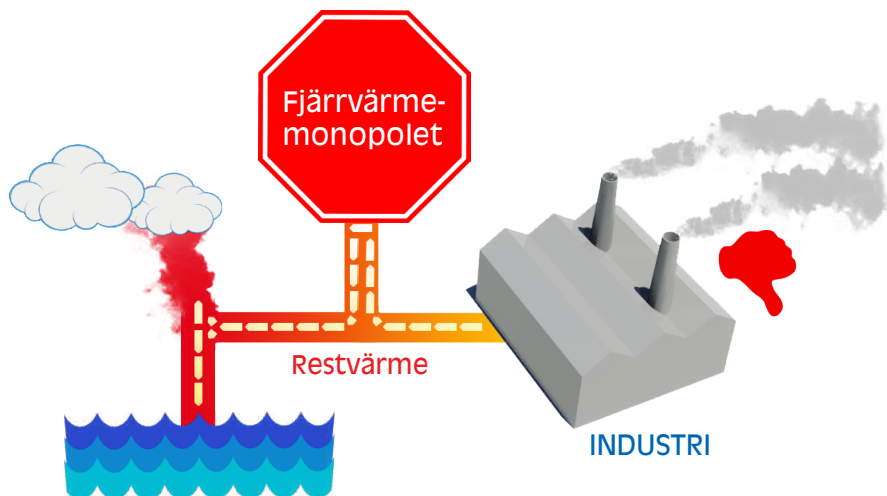
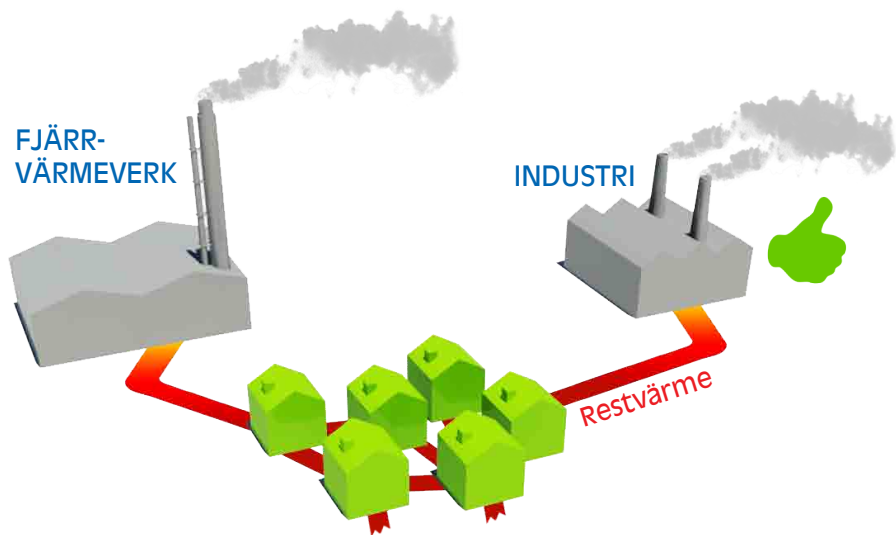

Fjärrvärme bra – men kan bli så mycket bättre!

Fjärrvärme är en av de vanligaste uppvärmningsformerna i Sverige och den dominerar uppvärmningsmarknaden för svenska bostäder och lokaler med 60 procent av marknaden. Fjärrvärmens styrka är dess bekvämlighet och bra miljöegenskaper. Bristerna består framförallt av kundernas svaga ställning och att de blir inlåsta i ett monopol utan möjlighet att välja leverantör. Fjärrvärme är också bra för miljön eftersom den kan ta tillvara överbliven värme från elproduktion och industrin. Men den har potential att ta tillvara mycket mer restvärme från industrin.

Restvärme är bra för konsumenterna...

År 1996 avreglerades elmonopolet, men i denna process glömdes fjärrvärmens bort. I dag är fjärrvärme att betrakta som lokala monopol där kundens ställning är svag, prissättningen sker ensidigt och många kunder saknar reella uppvärmningsalternativ. Det finns en utbredd känsla av maktlöshet hos kunderna, och man inlåst i en teknik med monopolprissättning.

Tre av fyra svenskar anser att det skulle vara bäst för fjärrvärmekunderna om de fick välja mellan flera leverantörer och fyra av fem tror att de lokala fjärrvärmebolagen kan utnyttja sitt monopol för att ta ut ett högre pris. 69 procent av svenskarna anser att miljön skulle bli bättre om industrins överskottsvärme fick säljas i fjärrvärmenäten (SKOP 2012).

Ett sätt att rätta till dessa brister är att öppna upp näten för fler värmeproducenter genom att införa så kallat tredjepartstillträde till fjärrvärmenäten. Då skulle kunderna kunna välja värmeleverantör och mer av industrins överskottsvärme (så kallad restvärme) skulle kunna användas i fjärrvärmenäten istället för att som idag bara släppa ut den i luften eller i sjön.

Med restvärme menas värme som är en biprodukt i olika industriella processer och som därmed är helt utsläppsfri. I samband med energieffektivisering av industriella processer ökar ofta möjligheterna att ta tillvara mer värme som kan användas till fjärrvärme.

Genom att kombinera fjärrvärmens styrkor med en marknadsmässighet kan fjärrvärmens bli en mycket konkurrenskraftig uppvärmningsform. Monopolet behöver ersättas av en öppen, kundorienterad fjärrvärme som utnyttjar hela potentialen restvärme. Med ett modernt regelsystem kan tredjepartstillträde till fjärrvärmenäten införas och fjärrvärmemarknaden breddas med nya aktörer och ny teknik. Idag är möjligheten att välja leverantör en självklarhet på liknande nät som el, fast telefoni och mobiltelefoni, gas eller bredband.

... och även för miljön!

Genom att införa tredjepartstillträde i fjärrvärmenäten så gör man också miljön en stor tjänst. När restvärmen ersätter andra typer av värmeproduktion minskas utsläppsnivåerna totalt sett. Detta gäller oavsett om värmeproduktion som ersätts använder fossila eller icke fossila bränslen.

Genom att använda restvärme minskar också konkurrensen om resurser som bio-bränslen och sopor till kraftvärmeverken. Istället för att elda biobränslen och sopor på orter där det finns industri med restvärme kan dessa bränslen ersätta fossila bränslen på andra orter eller i andra länder. Det är lättare att flytta bränslen än värme.

Fjärrvärme är redan idag ett miljövänligt uppvärmningsalternativ. Genom att införa konkurrens i fjärrvärmenäten och tillåta leveranser av restvärme i näten så kan den bli ännu bättre. De beräkningar som för närvarande finns bland annat i Fjärrvärmeutredningen visar att användningen av restvärme minst kan fördubblas till 9.5 TWh. Det innebär minskade utsläpp av koldioxid med 2 miljoner ton årligen.

Öppna fjärrvärmenäten för restvärmen

På många platser finns det ett väl fungerande industriellt samarbete mellan fjärrvärmebolagen och industrin så att restvärmen tas tillvara. Förutom miljö- och energivinster innebär detta att industrin får ett något bättre konkurrensläge gentemot industrier som inte kan sälja sin restvärme. Detta tryggar jobben i Sverige.

Men på andra platser gör dagens monopol att fjärrvärmebolagen kan välja att bygga nya kraftvärmeverk istället för att ta tillvara industrins restvärme. Det finns idag planer på att bygga ny kraftvärme för flera tiotals miljarder i Sverige. Så kastas utsläppsfri värme bokstavligen i sjön, liksom – mer bildligt – våra skattepengar.

Fjärrvärmen är för bra för att vara ett omodernt monopol. Med ett modernt regelsystem kan fjärrvärmemarknaden breddas med nya aktörer och ny teknik. Serverhallar och solpaneler är exempel på ny teknik som också borde få chansen att leverera värme till fjärrvärmenäten. Med andra ord så finns allt att vinna på att öppna fjärrvärmenäten för restvärmen!

Industrigruppen Återvunnen Energi

Industrigruppen Återvunnen Energi består av flera stora svenska industriföretag som arbetar för ökad återvinning och användning av industriell restvärme.

Medlemmar

Boliden Mineral AB, Industry Park of Sweden AB/Kemira, SSAB,
Södra Skogsägarna, Preem AB.

Mer information hittar ni på vår hemsida:

www.atervunnenenergi.se